

Verkostojen SWOT-analyysi

Versio 28.1.2025

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND

Vahvuudet

Varsinais-Suomi on Suomen silta länteen: satamat, meriyhteydet, lentokenttä, länsirata, maantieverkostot. Sujuvat huoltovarmuuskäytännöt ja varautuminen. Osa Suomen kasvukolmiota.

Ainutlaatuinen saaristo ja Saaristomeri: rikas biodiversiteetti, virkistys, vastuullinen matkailu. Vesien tilan parantaminen yhteisesti hyväksytty tavoite. Kunnianhimoista ilmastopoliitiikkaa. Metsät paikallisten omistuksessa.

Rikas historia, kulttuuriperintö ja taide- ja kulttuurikenttä. Kulttuuriympäristöjen moninaisuus. Kulttuurin ja luonnon hyvinvointivaikutukset.

Ruokamaakunta: Suomen paras ilmasto ja maaperä alkutuotantoon, monipuolinen ruokasektori, paikallinen ruokakulttuuri. Erikois- ja puutarhakasvipotentiaali. Perheyrittäjäpohjainen rakenne tuo kriisinkestävyyttä, ruokaturvaa. Puhdas pohjavesi, laadukas ruoka.

Arjen turvallisuus, rauhallisuus. Kohtuulliset asuin- ja elinkustannukset. Maaseutukin suhteellisen tiiviisti asuttua. Monikulttuurisuus ja kaksi-/monikielisyys. Tahtotila kansainvälisyyteen. Aktiivinen yhdistystoiminta. Maakunnan kumppanuusmallit ja yhteistyöverkostot. Kasvava ja vetovoimainen keskuskaupunkiseutu.

Laaja ja monipuolinen korkeakoulutarjonta. Huippuluokan tutkimus- ja kehitystoimintaa. Korkeakoulujen ja teollisuuden vahva yhteistyö.

Vahva teollisuuskeskittymä. Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan monipuolisuus. Lääkekehitys, bioteknologiat ja meriklusteri vahvoja kansanvälisiä aloja, joilla on kasvupotentiaalia ja digitalisaation osaamista. Kiertotalouden yhteistyö, aurinko- ja tuulivoimapotentiaali. Paikkatieto-osaaminen.

Mahdollisuudet

Huoltovarmuuden turvaaja. Huoltovarmuuden korostuminen nostaa meriyhteyksien ja ruokamaakunnan kansallista merkitystä. Ruoan paikallistuotanto on tärkeä osa huoltovarmuuden, ruokaturvan ja terveyden edistämistä. Toimitusketjujen muuttuviin tilanteisiin reagoidaan nopeasti. Puolustusteollisuuden, kaksoiskäytön mahdollisuudet.

Hyvinvoinnin vahvistaja. Vahvan kulttuurikentän yhteydet hyvinvointipalveluihin ja vaikutusmahdollisuudet esimerkiksi kestävyysmurroksessa ja muualta tulleiden integroinnissa. Ainutlaatuisen luonnon ja hyvinvoinnin suhde. Lähi-, hyvinvointi-kulttuuri-, luonto- ja saaristomatkailu. Viileä matkailu. Terveysteknologian mahdollisuudet. Turvallisuus.

Teknologian kehittäjä: puolustusteollisuuden markkinat, kvanttiteknologian, synteettisen datan ja tekoälyn hyödyntäminen. TKI:n kasvattaminen, innovaatioklusterit ja -ekosysteemit, Vetytalous ja hiilineutraalius, biotalouden mahdollisuudet ja kiertotalouden teknologiset innovaatiot. Paljon vihreän siirtymän (energia)hankkeita ja monipuolinen yrityskanta vahvistamaan investointeja ja innovaatioita.

Korkeakoulutuksen monipuolistaminen. Korkeakoulut, yritykset ja julkinen sektori vahvempaan yhteistyöhön. Osatutkinnot, urapolkujen kehittäminen. TKI-näkökulman vahvistaminen koulutuksessa.

Kansainvälisyys. Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö. Kaksi- ja monikielisyyden vahvistaminen. Maahanmuuttajien osaamistason nosto ja integroituminen maakuntaan. Kansainvälisten opiskelijoiden integrointi ja asukkaiden potentiaalin hyödyntäminen. Järjestö- ja yhdistystoiminnan tuki.

Kestävä luontomaakunta. Ympäristön hyvä tila perustana kestävälle kasvulle. Ilmastotyön vahvistaminen koko maakunnassa. Ennallistamishankkeet ja biodiversiteettikeskustelun näkyvyys. Myös ruoantuotannossa: uudet viljelykasvit, kasviproteiinit, ravinnekierron kehittäminen, kalatalous.

Heikkoudet

Saaristomeren heikko tila: Suomen heikoimmassa kunnossa olevat vesistöt. Luontokato. Ilmastotyö etenee hitaasti, erityisesti liikenteen päästöjen väheneminen on liian hidasta.

Kansallinen sijainti pussinperällä. Välimatkat pitkiä, liikenneväylät huonossa kunnossa, pyöräilyväyliä puuttuu. Saaristossa ja maaseudulla heikot tietoliikenne- ja liikenneyhteydet. Huonokuntoiset sillat. Matkailuinfrastruktuurin puutteet. Riippuvuus merikuljetuksista.

Maakunnan mielikuvahaaste: vetovoimaisuutta ja tunnettuutta pitää vahvistaa. Paikallisen kulttuuriperinnön arvostuksen puute ja kulttuurin moninaisuuden heikko näkyminen. Toiminnan rohkeuden puute, terve ylpeys omasta ja yhteinen tahtotila puuttuu. Sisäänpäin lämpiävyys, unohdetaan katsoa ulospäin (muualle Suomeen, kansainvälisesti).

Talousvaikeudet. Rahoitusmallien ja investointitukien muutokset. Alhainen TKI-rahoitus verrattuna muihin maakuntiin, TKI-toiminta vähäistä pk-yrityksissä. Startup-ympäristön vaatimattomuus. Pääkonttorit ovat muualla Suomessa tai kansainvälisesti. Uusien teknologioiden ja ratkaisujen käyttöönoton haasteet. Kuntien ja hyvinvointialueiden taloustilanne vaikea.

Alkutuotannon alhainen kannattavuus, kasviproteiinien jalostuksen vähäisyys. Maatalous on suurelta osin vielä perinteistä. Ruoan arvostus yhä matalaa.

Työvoimapula, nuorten ja korkeakoulutettujen poismuutto ja aikuiskoulutuksen resurssien niukkuus. Kansainvälisten osaajien integrointi alueelle on ollut heikkoa. Puuttuu ruoka-alan amk-koulutus, puutteita matkailualan korkeakoulutuksessa.

Uhat

Talous heikkenee. Investointeja tehdään lyhytnäköisesti, globaalit talouden heilahtelut vaikuttavat. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa ja -rahoitusta ei saada lisättyä ja toiminta hiipuu. Varsinais-Suomelle tärkeät teollisuudenalat, kuten telakka- ja lääketeeollisuus, siirtyvät muualle. Suuret kansainväliset toimijat unohtavat alueen kulttuuriset ja ympäristölliset erityisarvot.

Ei pystytä vastaamaan ikäluokkien pienemiseen ja väestörakenteen muutokseen. Sosiaalinen eriarvoisuus lisääntyy. Nuoren vähenemisen myötä Varsinais-Suomen koulutussektori kutistuu ja koulutustaso laskee. Koulutamme tohtoreita muihin maakuntiin ja ulkomaille.

Tulevaisuususko vaikeaa, asenneilmasto kovenee. Mielenterveysongelmat lisääntyvät. Segregaatio ja rasismi lisääntyvät. Työperäinen maahanmuutto vähenee eikä monikulttuurisuutta hyödynnetä. Varsinais-Suomen elinkeinoja vaivaa työvoima- ja osaajapula.

Kestävyyskriisiä vähätellään ja toimenpiteet hiipuvat. Saaristomeren tilan parantamisessa epäonnistutaan ja alueelle löytävä massaturismi heikentää tilannetta entisestään. Kiertotalouden ja energiamurroksen ratkaisujen osalta asiat etenevät liian hitaasti (esim. vetytalous). Ilmastonmuutoksen ääri-ilmiöt kurittavat Varsinais-Suomessa ruoantuotantoa monin tavoin, luonnonvarat ehtyvät.

Epävakaa globaali tilanne ja **geopoliittiset riskit vaikeuttavat logistiikkaa ja energiansaantia**. Kyberuhat aiheuttavat epävarmuutta. Datan avoin hyödyntäminen vaikeutuu ja kyberuhat aiheuttavat epävarmuutta yhä digiriippuvammassa yhteiskunnassa. Varsinais-Suomessa riippuvuus merikuljetuksista epävakaalla Itämerellä lamaannuttaa toimintaa.